

EVROPSKÁ RADA, 19. A 20. BŘEZNA 2009

SEKRETARIÁT RADY EU

~INFORMATIVNÍ PŘEHLED Č. 3~

VÝCHODNÍ PARTNERSTVÍ

Na svém zasedání na jaře roku 2009 má Evropská rada přijmout Východní partnerství, novou iniciativu, jejímž cílem jsou užší vazby s východními zeměmi sousedícími s Evropskou unií. Východní partnerství je zaměřeno na partnery Unie ve východní Evropě a na jižním Kavkazu a týká se šesti zemí: **Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavské republiky a Ukrajiny.**

Návrhy týkající se Východního partnerství byly předloženy ve sdělení Komise v prosinci roku 2008 v návaznosti na žádost Evropské rady vyslovenou v červnu roku 2008 a opětovně potvrzenou na jejím mimořádném zasedání v září roku 2008, kdy během jednání o krizi v Gruzii zdůraznila, že je nezbytné posílit vztahy s východními zeměmi. Evropská rada na svém zasedání v prosinci roku 2008 přivítala návrhy Komise, pověřila Radu, aby je posoudila a stanovila časový plán pro přijetí a zahájení uvedeného partnerství.

Po přijetí bude Východní partnerství oficiálně zahájeno na summitu s partnerskými zeměmi, který uspořádá české předsednictví v Radě EU dne 7. května 2009 v Praze. Poté budou s partnerskými zeměmi dále upřesněny podrobnosti týkající se partnerství.

Všechny dotčené země provádějí politické, sociální a hospodářské reformy a usilují o užší vztahy s EU. Cílem nového Východního partnerství je podpořit tyto země v jejich reformním úsilí o upevnění demokracie a vybudování tržního hospodářství, přispět k jejich stabilitě a podpořit sbližování s normami EU. Ačkoli cílem partnerství je postupně začlenit partnerské země do hospodářství EU, partnerství samo o sobě nesouvisí přímo s otázkou členství dotčených zemí v EU a nepředjímá budoucí vývoj v tomto ohledu.

T I S K

Východní partnerství je součástí širší **evropské politiky sousedství**, která byla vytvořena v roce 2004 v souvislosti s rozšířením EU za účelem prohloubení politických a hospodářských vztahů se zeměmi, s nimiž EU na východě a na jihu bezprostředně sousedí¹. Jižní dimenze této politiky byla nedávno posílena vytvořením Unie pro Středomoří; východním partnerům evropské politiky sousedství se nyní otevírá příležitost účastnit se nového fóra pro posun jejich vztahů s EU na vyšší úroveň.

Rámcem pro dvoustrannou a mnohostrannou spolupráci

Východní partnerství bude prováděno prostřednictvím dvoustranného prvku a mnohostranného prvku.

Předpokládá se, že **dvoustranný** prvek bude vycházet z operačních struktur, které již byly zavedeny v rámci evropské politiky sousedství. Jeho tempo a konkrétní obsah budou záviset na výsledcích dosažených každou dotyčnou partnerskou zemí. V rámci dvoustranné spolupráce se bude úsilí zaměřovat zejména na:

- nové smluvní vztahy, zejména prostřednictvím vyjednání **dohod o přidružení**, které budou podmíněny takovými kritérii, jako jsou pokrok v oblasti demokracie, právního státu, dodržování lidských práv, řádné správy věcí veřejných, tržního hospodářství a udržitelného rozvoje. S cílem pomoci partnerům plnit závazky s těmito dohodami spojené budou programy vytvářeny tak, aby se zlepšily správní schopnosti každého partnera ve všech příslušných oborech spolupráce;
- postupnou **hospodářskou integraci** prostřednictvím snah o vytvoření prohloubených a komplexních zón volného obchodu s každou partnerskou zemí, jakmile vstoupí do WTO;
- otázky týkající se **mobility a bezpečnosti**, k nimž mohou patřit vyjednání „paktů o mobilitě a bezpečnosti“ zahrnujících oblasti jako například migraci a azyl, správu hranic a boj proti korupci a organizované trestné činnosti, jakož i opatření směřující k liberalizaci vízového režimu;
- **energetickou** bezpečnost, pokud jde o dlouhodobé dodávky a tranzit energií;
- podporu **hospodářského a sociálního rozvoje** s cílem pomoci partnerským zemím snížit značné hospodářské a sociální rozdíly mezi jejich regiony a skupinami obyvatelstva.

¹ Evropská politika sousedství se vztahuje na Alžírsko, Arménii, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Gruzii, Izrael, Jordánsko, Libanon, Libyi, Maroko, Moldavskou republiku, okupovaná palestinská území, Sýrii, Tunisko a Ukrajinu.

Mnohostranný prvek bude doplňovat dvoustrannou spolupráci mezi EU a jednotlivými partnerskými zeměmi tím, že se bude zabývat společnými výzvami a podporovat vazby mezi samotnými partnery. Jádrem činností budou čtyři **tematické platformy**:

- demokracie, řádná správa věcí veřejných a stabilita;
- hospodářská integrace a soudržnost s politikami EU;
- energetická bezpečnost; a
- kontakty mezi lidmi.

K účasti na konkrétních činnostech spojených s těmito tématy by v jednotlivých případech mohly být přizvány i další země a jiné instituce a mezinárodní organizace.

V zájmu zvýšení viditelnosti a zaměření mnohostranné spolupráce by dále mohly být realizovány **vzorové iniciativy**. Tyto iniciativy by mohly například zahrnovat vybudování jižního energetického koridoru, program integrované správy hranic, nástroj pro malé a střední podniky nebo předcházení přírodním katastrofám a katastrofám způsobeným člověkem a reakce na ně.

Operační struktura pro mnohostranný prvek by měla být dle předpokladů zajištěna prostřednictvím setkání na čtyřech úrovních: hlavy států nebo předsedové vlád; ministři zahraničních věcí; vyšší úředníci činní v oblastech politik, do kterých spadají jednotlivé tematické platformy; a konečně skupiny na podporu práce platform v konkrétních oblastech.

Mnohostranná spolupráce v rámci Východního partnerství doplňuje další mnohostranné iniciativy v tomto regionu, jako například Černomořskou synergii², která se zaměřuje na spolupráci mezi zeměmi kolem Černého moře (zatímco cílem Východního partnerství je podporovat sbližování partnerských zemí s Evropskou unií).

Podrobnější informace viz také

- sdělení Evropské komise: „Východní partnerství“, dokument Rady 16940/08
- internetové stránky Komise týkající se Východního partnerství:
http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/index_en.htm
- internetové stránky Komise týkající se Evropské politiky sousedství:
<http://ec.europa.eu/world/enp/>.

² Černomořská synergie zahrnuje vedle EU a pěti zemí evropské politiky sousedství ležících na pobřeží Černého moře (Arménie, Ázerbajdžán, Gruzie, Moldavská republika a Ukrajina) také Turecko a Rusko.